

เค้าโครงรายวิชา (Course Syllabus) ประจำปีการศึกษา 2565
 วิชา คค. 364: ครอบครัวยุคใหม่และการเปลี่ยนแปลงทางสังคม (3หน่วยกิต)
 หลักสูตรสังคมสงเคราะห์ศาสตร์บัณฑิต คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ (ศูนย์รังสิต)

1. อาจารย์ผู้สอน/ผู้รับผิดชอบรายวิชา พร้อมข้อมูลการติดต่อ

Sec./gr.	อาจารย์ผู้บรรยาย	โทรศัพท์	e-mail	สถานที่ติดต่อ/ ห้องพัก
320001	ผศ. ดร.มาลี จิรวัดนานนท์	02-696-5529	m_yuntu@yahoo.com	ห้อง 501

2. วันและเวลาบรรยาย

ทุกวัน พฤหัสบดี.....เวลา 09.30-12.30 นห้องบรรยาย สค. 310/ MST ออนไลน์

สอบกลางภาค -

สอบปลายภาค อังคารที่ 11 พค. 2566เวลา.....09.00 -12.00 น.

3. จุดมุ่งหมายของรายวิชา(Purposes of the course)

1. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับครอบครัว วงจรชีวิต วิกฤติครอบครัว และความเข้มแข็งของครอบครัว
2. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจ สถานการณ์ และความหลากหลายของรูปแบบครอบครัว สามารถวิเคราะห์ปัจจัยต่าง ๆ จากโครงสร้างและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อสมาชิกครอบครัวโดยเฉพาะเด็ก และเยาวชน
3. เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้และเข้าใจการทำงานกับครอบครัวของนักสังคมสงเคราะห์ และมีแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน เพื่อพัฒนาวิธีการทำงาน และบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์

4. แนวสังเขปรายวิชา Course Description

หน่วยกิต 3 (2-1-6)

แนวคิดวงจรชีวิตครอบครัว รูปแบบลักษณะต่าง ๆ ของครอบครัว สถานการณ์และพลวัตการเปลี่ยนแปลงทางสังคม ผลกระทบต่อสมาชิกครอบครัวโดยเฉพาะเด็ก และเยาวชน แนวคิดวิกฤติ ความเข้มแข็ง และแนวทางการพัฒนาวิธีการทำงานกับครอบครัว และบทบาทของนักสังคมสงเคราะห์ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชน

การจัดการเรียนการสอน

การจัดการเรียนการสอนในรูปแบบห้องเรียน(On-Site) หรือ ห้องเรียนออนไลน์(Online) ปรับตาม การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การระบาดของ COVID-19 และบริบทอื่นๆ ตามประกาศของ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และคณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

แนวทางการจัดการเรียนการสอน

- บรรยายโดยอาจารย์ประจำวิชา และวิทยากร
- อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในห้องเรียนออนไลน์ รายบุคคล/กลุ่ม
- ศึกษาค้นคว้า และจัดทำชิ้นงานรายบุคคล/งานกลุ่ม จากแหล่งค้นคว้าต่าง ๆ เช่น สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ ห้องสมุด/ห้องสมุดออนไลน์ สัมภาษณ์ทางโทรศัพท์หรือใช้สื่อออนไลน์ต่าง ๆ website หน่วยงาน/องค์กรด้านสวัสดิการสังคม ชุมชนฯลฯ

5. ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับรายวิชา

1. คุณธรรม จริยธรรม					2. ความรู้					3. ทักษะทาง ปัญญา			4. ทักษะ ความสัมพันธ์		5. ทักษะการวิเคราะห์					6. ทักษะการปฏิบัติ ทางวิชาชีพ			
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5	1	2	3	1	2	1	2	3	4	5	1	2	3	4
○	○	○	●	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●	●	○	○	○	○	○	○	○	○

6. กฎกติกา/เกณฑ์การวัดและประเมินผลสัมฤทธิ์ในการเรียนรู้

กฎกติกการเรียนการสอนในชั้นเรียนออนไลน์

ปีการศึกษา 2/2565 หากมีการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ กฎ กติกา สำหรับการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์ มีดังต่อไปนี้

1. นักศึกษาทุกคนต้องออนไลน์ผ่านระบบ (Microsoft Teams) MST หรือระบบออนไลน์อื่น ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ตามวัน และเวลาของการจัดการเรียนการสอน
2. นักศึกษาทุกคนต้องใช้อีเมลและนามสกุลจริงในระหว่างการเรียนออนไลน์ผ่านระบบ MST หรือระบบออนไลน์อื่น ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา
3. หากอาจารย์ผู้สอนขอตรวจนับจำนวนนักศึกษาที่เข้าเรียนออนไลน์ และตอบคำถามการเรียนขอให้ นักศึกษาเปิดกล้องด้วยทุกครั้ง มิเช่นนั้นจะถือว่านักศึกษาไม่ได้เข้าเรียนในคาบนั้น ๆ
4. หากนักศึกษามีปัญหาเกี่ยวกับระบบออนไลน์เนื่องด้วยสาเหตุใด ๆ ก็ตามจะต้องแจ้งแก่อาจารย์ผู้สอน หรือทางเจ้าหน้าที่ประจำหลักสูตรทางอีเมล หรือทางโทรศัพท์ หรือทางช่องทางการติดต่ออื่น ๆ ตามที่ได้ตกลง

ร่วมกันระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ก่อนการจัดการเรียนการสอนหรือโดยเร็วที่สุด มิเช่นนั้นจะถือว่า นักศึกษาไม่ได้เข้าเรียนในคาบนั้น ๆ

5. การรับมอบหมายงานและการส่งงาน นักศึกษาจะต้องส่งผ่านระบบ MST หรือช่องทางต่าง ๆ ตามที่ตกลงกับอาจารย์ผู้สอน ตามกำหนดระยะเวลาทุกครั้ง หากนักศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องส่งงานล่าช้า เนื่องด้วยสาเหตุจากข้อผิดพลาดของระบบออนไลน์ ขอให้นักศึกษาแจ้งแก่อาจารย์ผู้สอนทางอีเมล หรือทาง โทรศัพท์หรือทางช่องทางการติดต่ออื่น ๆ ตามที่ได้ตกลงร่วมกัน ระหว่างอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษา ก่อนการ เรียนครั้งถัดไป มิเช่นนั้นจะถือว่านักศึกษาไม่ได้ส่งงานชิ้นนั้น หรือส่งงานล่าช้า

6. การอัดเสียง คลิป หรือการจับภาพหน้าจอ (แคปภาพ) ระหว่างการจัดการเรียนการสอน ต้องขอ อนุญาตผู้สอนก่อนทุกครั้ง

7. นักศึกษาต้องเข้าเรียนอย่างน้อย 70% (12 ครั้ง) มิเช่นนั้น นักศึกษาจะไม่มีสิทธิ์สอบในรายวิชานี้ การวัดผล

วิธีการวัดผล	สัดส่วนคะแนน
- กิจกรรมต่าง ๆ การทดสอบย่อย และงานที่ได้รับมอบหมาย	ร้อยละ 20
- งานศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน	ร้อยละ 20
- การนำเสนอ และจัดทำเอกสารกลุ่มเรียนรู้	ร้อยละ 30
- สอบปลายภาค	ร้อยละ 30
รวม	100

7. หัวข้อการเรียนการสอน/แนวทางการจัดการเรียนการสอน

สัปดาห์ที่ / (ว/ด/ป)	หัวข้อ/รายละเอียด Items/content	กิจกรรมการเรียน การสอน/สื่อที่ใช้	ผลลัพธ์ที่คาดว่าจะได้	ผู้สอน/ วิทยากร
1 (12 ม.ค.66)	- ชี้แจงแนวทางการเรียนการสอน และการประเมินผล ๆ - ทบทวนความรู้ความเข้าใจ เกี่ยวกับครอบครัว	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	ได้ข้อตกลงเพื่อเป็นแนวทางการจัดการเรียน การสอนในรายวิชานี้ และ นักศึกษาได้ทบทวน ความรู้เกี่ยวกับครอบครัว ที่มีของตนเอง	อาจารย์ ประจำวิชา
2 -3 (19 ม.ค.66) และ (26 ม.ค.66)	- วงจรชีวิตครอบครัว - สถานการณ์การเปลี่ยนแปลง ทางสังคม และผลกระทบต่อ ครอบครัว โดยเฉพาะเด็ก และ เยาวชน	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษาได้รับความรู้ เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย และมีการแลกเปลี่ยน ชักถาม	อาจารย์ ประจำวิชา

4 (2 ก.พ.66)	- การสัมภาษณ์เพื่อค้นหา ข้อเท็จจริงในงานสังคมสงเคราะห์ เพื่อการประเมินครอบครัว	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับ หัวข้อที่บรรยายและมีการ แลกเปลี่ยนซักถาม เชื่อมโยงลักษณะ/รูปแบบ ครอบครัวที่สนใจค้นคว้า ต่อไป	วิทยากร
5 (9 ก.พ.66)	- แนวคิด ทฤษฎีระบบ โครงสร้างการหน้าที่ และอื่นๆ - ภาวะวิกฤติ และวิกฤติครอบครัว	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษาได้รับความรู้ เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย และมีการแลกเปลี่ยน ซักถาม	อาจารย์ ประจำวิชา
6 (16ก.พ.66)	- การประเมินครอบครัว และการ เสริมพลังอำนาจของนักสังคม สงเคราะห์ในงานครอบครัว และ ชุมชน	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับ หัวข้อที่บรรยายและมีการ แลกเปลี่ยนซักถาม เชื่อมโยงลักษณะ/รูปแบบ ครอบครัวที่สนใจค้นคว้า ต่อไป	วิทยากร
7 (23 ก.พ.66)	- รูปแบบที่หลากหลายของ ครอบครัวในสังคมไทยท่ามกลาง พลวัตทางสังคม	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษาสามารถนำเสนอ ลักษณะ/รูปแบบ ครอบครัวที่สนใจที่ได้ ค้นคว้ามานำ เพื่อ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน	อาจารย์ ประจำวิชา
สัปดาห์สอบกลางภาค				
9 (9 มี.ค.66)	- แนวคิดความเปราะบางทางสังคม บทบาทการสื่อสาร และการให้ ความรู้ชีวิตครอบครัว ฯลฯ	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษาได้รับความรู้ เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย และมีการริเริ่มกิจกรรม การให้ความรู้ชีวิต ครอบครัว	อาจารย์ ประจำวิชา
10-11 (16 มี.ค.66) และ (23 มี.ค.66)	- การสนับสนุนทางสังคม เครือข่าย ทางสังคม การเสริมพลังอำนาจ ความเข้มแข็งของครอบครัว ชุมชน เป็นฐานในงานครอบครัว	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษาได้รับความรู้ เกี่ยวกับหัวข้อที่บรรยาย และมีการแลกเปลี่ยน ซักถาม	อาจารย์ ประจำวิชา

12 (30 มี.ค.66)	- นโยบาย และทิศทางการพัฒนา สถาบันครอบครัว	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	การมีความรู้เกี่ยวกับ หัวข้อที่บรรยาย และ นักศึกษาสามารถริเริ่ม กิจกรรมครอบครัว	อาจารย์ ประจำวิชา
13 (6 เม.ย.66)	- การเสริมสร้างกิจกรรมเพื่อการ พัฒนาครอบครัว ภายใต้นโยบาย ครอบครัว	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษาสามารถนำเสนอ กิจกรรมการให้ความรู้ ชีวิตครอบครัวเฉพาะ รูปแบบที่สนใจศึกษาได้	อาจารย์ ประจำวิชา
(10-16 เม.ย.66)	- เทศกาลสงกรานต์ปีใหม่ไทย			
14 (20เม.ย.66)	- สภาวะยากลำบากของครอบครัว และความท้าทายของงานสังคม สงเคราะห์	บรรยาย ร่วม แลกเปลี่ยน เรียนรู้ และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษามีความรู้ความ เข้าใจในสภาวะการณ์ ความยากลำบากของ ครอบครัว และมีประเด็น ข้อคิดจากการค้นคว้า แลกเปลี่ยนลักษณะความ ท้าทายของงานสังคม สงเคราะห์	อาจารย์ ประจำวิชา
15-16 (27เม.ย.66) และ (4 พ.ค.66)	- นักศึกษานำเสนอรายงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน - สรุปบทวน	สัมมนา และ ทบทวนการ เรียนรู้และ กิจกรรม/สื่อ ppt.และอื่นๆ	นักศึกษามีการนำเสนอ ลักษณะ/รูปแบบ ครอบครัวที่สนใจที่ได้ ค้นคว้ามา และ มีการร่วมเรียนรู้เกี่ยวกับ ครอบครัวที่หลากหลาย ในสังคมไทย และ แนวทางการพัฒนา บทบาทนักสังคม สงเคราะห์ในการทำงาน กับครอบครัวท่ามกลาง การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ	อาจารย์ ประจำวิชา

หมายเหตุ* - แนวทางการจัดการเรียนการสอนอาจปรับยืดหยุ่นวิธีการ(ห้องเรียน(On-Site/ ออนไลน์(Online))

และลำดับครั้งตามความเหมาะสม ทั้งนี้แจ้งนักศึกษาทราบล่วงหน้าอย่างน้อย 1 สัปดาห์

8. การวัดประเมินผล

1) กิจกรรมต่าง ๆ การทดสอบย่อย และงานที่ได้รับมอบหมาย	20	คะแนน
2) งานศึกษาค้นคว้านอกห้องเรียน	20	คะแนน
3) การนำเสนอ และจัดทำเอกสารกลุ่มเรียนรู้	30	คะแนน
4) สอบปลายภาค	<u>30</u>	คะแนน
รวม	<u>100</u>	คะแนน

9. การอุทธรณ์ของนักศึกษา

กรณีที่นักศึกษา มีความสงสัยเกี่ยวกับผลการประเมินในรายวิชาใดสามารถยื่นคำร้องขอ ดูกระดาษคำตอบ ตลอดจนดูคะแนนและวิธีการประเมินของอาจารย์แต่ละรายวิชาได้ภายใน 7 วันหลังประกาศผลการเรียน โดยสามารถเขียนยื่นคำร้องได้ที่ งานการศึกษาและกิจการนักศึกษา ชั้น 2 คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์

10. เอกสารอ้างอิงประกอบการเรียนการสอน

กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, สำนักงาน. มปป. **นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศาสนาสถาบันครอบครัว พ.ศ.2560-2564.**

กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว,สำนักงาน.กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2551). **การวิเคราะห์สถานการณ์และการศึกษานโยบาย และมาตรการในการให้ความช่วยเหลือครอบครัวที่มีลักษณะพิเศษ : ครอบครัวพ่อหรือแม่คนเดียว ครอบครัวพ่อแม่วัยรุ่น และครอบครัวเร่ร่อน** ระยะเวลาที่สอง, รายงานการวิจัย.

กิจการสตรีและสถาบันครอบครัว, สำนักงาน กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. และศูนย์ประสานงานองค์การอนามัยโลกด้านการวิจัยและฝึกอบรมด้านเพศภาวะและสุขภาพสตรี มหาวิทยาลัยขอนแก่น. (2554). **การศึกษาแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่น** รายงานการวิจัย.

คณะกรรมการส่งเสริมและพัฒนาครอบครัว (กสค.) 2554. **มติสมัชชาครอบครัวระดับชาติ ประจำปี 2554.** กรุงเทพฯ : สำนักงานกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.

พัชชา เจริญกลิ่นจันทร์. (2556).**กระบวนการปรับตัวและการอบรมเลี้ยงดูบุตรของแม่วัยรุ่นที่ต้องดูแลบุตรโดยลำพัง: กรณีศึกษาผู้ใช้บริการสหทัยมูลนิธิ.** ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

- มาลี จิรวัดนานนท์. (2551). **แนวทางการส่งเสริมการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว พ่อหรือแม่คนเดียว**. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มาลี จิรวัดนานนท์. (2557). **แนวคิด ทฤษฎี และหลักการจัดการบริการสำหรับครอบครัว**. ในเอกสารการสอนชุดวิชา 72304 : สวัสดิการสังคมและการจัดการบริการสำหรับครอบครัว หน่วยที่ 1 – 9. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- รุจา ภูไพบูลย์. (2541). **การพยาบาลครอบครัว: แนวคิดทฤษฎีและการนำไปใช้**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: วีเจ พรินติ้ง.
- ฉลาดชาย รมิตานนท์. “การศึกษาครอบครัวไทย : ข้อคิดและแนวทางการศึกษา.” ใน **สังคมและวัฒนธรรมในประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร.2542
- วาทีนีย์ วิชัยยา. (2556). **แม่วัยรุ่น : ประสบการณ์ชีวิตและเพศภาวะ**. บทความในการประชุมเครือข่ายวิชาการบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ วันที่ 18 ธันวาคม 2555. ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ศิริรัตน์ ศิลาพงษ์. (2550). **บทบาทของมัสยิดในการจัดสวัสดิการครอบครัวมุสลิม : ศึกษากรณีมัสยิดหลวงอันซอร์ริชชุมชน บางกอกน้อย กรุงเทพฯ**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ ปริญญาโทครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชามนุษยนิเวศศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- สุวิจฉรา เปี่ยมญาติ. (2557). **แนวทางการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับครอบครัว**. ในเอกสารการสอนชุดวิชา 72304 : สวัสดิการสังคมและการจัดการบริการสำหรับครอบครัว หน่วยที่ 1 – 9. นนทบุรี : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- โสภณ มูลหาและอมรรัตน์ บุรณะพล. (2556). **การส่งเสริมโอกาสทางการศึกษาและการเปลี่ยนแปลงบทบาทของแม่วัยรุ่นในสังคมอีสาน**. คณะเทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานวิทยาเขตกาฬสินธุ์.
- อรนุช อุดมสมฤดี. 2550. **สัมพันธภาพในครอบครัวกับความพึงพอใจในชีวิตของผู้สูงอายุในเขตเทศบาลนครสวรรค์ จ.นครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อภิญา เวชชัย. (2557). **การจัดการบริการสำหรับครอบครัวที่มีความต้องการพิเศษ และการจัดการบริการสำหรับครอบครัวที่เผชิญภาวะวิกฤต**. ในเอกสารการสอนชุดวิชา 72304 : สวัสดิการสังคมและการจัดการบริการสำหรับครอบครัว หน่วยที่ 1 – 9. นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย
- Bahr, Stephen J. **Family interaction**. New York : Macmillan Publishing. 1989.
- Hutter, Mark. **The changing Family**. Boston : Allyn and Bacon. 1998.
- Seifert, Kelvin L. **Child and Adolescent Development**. Boston : Houghton Mifflin Company. 1997